IJARSCT

ISSN (Online) 2581-9429

International Journal of Advanced Research in Science, Communication and Technology (IJARSCT)

IJARSCT
Impact Factor: 7.301

Volume 3, Issue 3, January 2023

जल व्यवस्थापनाची गरज
(Need to Water Management)

डॉ. प्रा. नाथिराम लक्ष्मण राठोड
अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख
सुंदरराव मोरे कला वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय पोलादपूर रायगड महाराष्ट्र
nathiramrathod1969@gmail.com

प्रस्तावना

दिवसेंदिवसपाण्याचा प्रश्न बिकट होत आहे पाण्याची टंचाई लक्षात घेता जलव्यवस्थापनाची गरज निर्माण झाली आहे पूर्वीच्या काळी लोकसंख्या कमीअसल्यामुळे पाण्याचा वापर कमी होता वृक्षतोड होत नसल्यामुळे पर्जन्याचेप्रमाण पुरेसे होते औद्योगीकरण फारसे झाले नव्हते त्यामुळे पाण्याचा भीषणप्रश्न तेव्हा नव्हता पण वर्तमान काळात भारताची वेगाने वाढणारी लोकसंख्या,वाढते औद्योगीकरण, बागायतदार शेतीमुळे होणाऱ्या पाण्याचा मोठा उपसा, पाण्याचाअविचारीपणा ने बेसुमार केला जाणारा वापर, वाया जाणारे पाण्याचे प्रचंडप्रमाण, वृक्षतोडीमुळे पर्जन्याची कमी झालेले प्रमाण यामुळे दिवसेंदिवसपाण्याची बिकट समस्या होत आहे ही समस्या भविष्यात आणखी तीव्र होण्याचीशक्यता आहे म्हणून जल स्त्रोतांचे योग्य नियोजन व व्यवस्थापन करणे आवश्यकआहे जस्त्रोताच्या व्यवस्थापनाने पाण्याची मागणी व पाण्याचा पुरवठा यातसंतुलन साधता येणार आहे

मानवाच्या मूलभूतगरजांची निगडित असणारी महत्त्वाची बाब म्हणजे पाणी हवेनंतर जलावरण हीपर्यावरणातील एक महत्त्वाचे संपदा आहे पाण्याचा उपलब्धतेनुसार सजीवसृष्टीचा विकास होत गेला पृथ्वीतलावरील सर्वच सजीवांना पाण्याची गरजअपरिहार्य आहे पाण्याची उपलब्धता गरजेच्या तुलनेने दुर्मिळ होत चालली आहेपाण्याचा नियोजनबद्ध वापर न झाल्यामुळे पाण्याचा प्रश्न निर्माण होत आहेपाण्याची गरज व उपलब्धता यांच्या तफावत आहे जगाच्या बऱ्याच भागातहवेप्रमाणेच पाण्याचेही प्रदूषण झाल्यामुळे ते भरपूर उपलब्ध असूनही तसेनिरुपयोगच ठरत आहे त्यामुळे याचे व्यवस्थापन होणे गरजेचे आहे

संदर्भ सूची:

[1].डॉ. यशवंतराव व्ही. पाटील, डॉ. नेहा चक्रदेव, डॉ. नामदेव शिंदे, पर्यावरण अभ्यास, अक्षरलेन प्रकाशन, सोलापूर, पृ. १३०-१३५

[2].डॉ. एस. व्ही. ढमढेरे, महाराष्ट्रातील जलसंपदा, डायमंड पब्लिकेशन, पुणे, पृ. ४८-५२,

[3].कै. अहिरराव, अलिझाड, धापटे, वराट, भोस, पर्यावरण विज्ञान, निराली प्रकाशन, पुणे, पृ. १५४-१६५

[4].योजना विशेषांक, मार्च २००८

[5].सहकारी महाराष्ट्र, ऑक्टो. ०९ व मार्च २०११.

[6].कृषी अर्थशास्त्र डॉ. नीता सुधाकर वाणी प्रशांत प्रशांत पब्लिकेशन जळगाव

[7].इंटरनेट वरील माहिती